HEVOSTEEMA

Ei hevosesta koko historiansa aikana ole kehittynyt sisäeläintä. **RAVIVALMENTAJA KATRI PAKARINEN**

Hevosen hyvinvointi-asiaa dvd:llä

Pohjois-Pohjanmaalla toimiva HevosAgro-tiedonvälityshanke on julkaissut Hyvinvoiva hevonen -dvd:n. Se sisältää hankkeen aikana koottua, hevosen pitoon ja hoitoon liittyvää tietoa.

Hankkeessa on keskitytty erityisesti hevostalouden ympäristökysymyksiin, eläinten hyvinvointiin sekä alan kehittämiseen ja julkisuuskuvaan.

Nämä asiat painottuvat myös dvd:llä.

Sen sisältö jakautuu neljään osioon: hevonen tarvitsee tilaa, tallia rakentamaan, hevonen ja ympäristö sekä hyvinvoiva hevonen.

Kuvauksia on tehty useilla pohjoispohjanmaalaisilla talleilla.

Pro Agria Oulun toteuttama hanke käynnistyi vuoden 2010 alussa. HevosAgron järjestämiin yli 60 tilaisuuteen on osallistunut yli 1 500 kuulijaa. Infopisteillä eri tapahtumissa on vieraillut yli 1 000 ihmistä.

Dvd:n videomateriaali on vapaasti hyödynnettävissä HevosAgron internetsivujen kautta.

SATU LEHTONEN

Hyvinvoiva hevonen -videot osoitteessa www.proagriaoulu.fi/fi/videoita/

Lontoo kutsuu neljää ratsukkoa

Suomea edustaa ensi viikolla alkavissa Lontoon olympialaisissa kaksi kouluratsukkoa. **Mikaela Lindh** kilpailee hevosella Skovlunds Mas Guapo ja **Emma Kanerva** hevosella Sini Spirit. Kouluratsastuksen henkilökohtaiset mitalit ratkotaan torstaina 9. elokuuta.

Elokuun lopussa alkavissa paralympialaisissa kilpailee niin ikään kaksi suomalaista kouluratsastajaa: **Katja Karjalainen** (Rosie) ja **Jaana Kivimäki** (Grivis). Heidän urakkansa ajoittuu maanantaihin 3. syyskuuta. Karjalainen puolustaa viime paralympialaisista neljättä sijaa.

MT

Erikokoiset Rundbue Peltihallit Meiltä: Kysy Tarjousta.

Korkeus 3,15 m, Leveys 5 m, Pituus 6 m

Kuvan Tuulisuojahalli hinta:
3250 € alv 0 %
Toimitus suoraan pihallesi
Huom. Kuorman purku pihallasi ei kuulu hintaan.
www.bila.ax
BILA AB
Jomala
P. 018 32850
P. 0457 3439 730

VIHERLINJA ///

RUOKINTA-HÄKIT

Halk. 2,3 m
Paikat 12 kpl
Kuumasinkitty
Peitetyillä lapatuilla, (teräslevy)
600 e/kpl alv 0%
rahtivapaa toimitus

RUOKINTAKATOKSET HEVOSILLE

1.150 e/kpl
alv 0%
rahtivapaasti
Rehutila 2x2 m
Paikat 12 kpl
Kuumasinkitty
Soveltuu myös naudoille
Peitetyillä lapatuilla, (teräslevy)
Helppo täyttää, kaikki sivut avautuvat. Valmistus EU

AITAELEMENTIT jatkettavat

Pituus 3,0 m
Korkeus 1,55 m
Kuumasinkitty
Väh. 10 kpl erissä 117 e kpl
alle 10 kpl erät 124 e kpl
hinnat alv 0%. Valmistus EU
Aitaelementit käyntiovella 210 e + alv

HETI TOIMITUKSEEN
Rahtivapaasti 600 e alv 0% ostot

Myynti: puh. 020 7459 700
Lankapuhelimesta 8,28 snt/puhelu + 7,00 snt/min, matkapuhelimesta 8,28 snt/puhelu + 17,00 snt/min
Katso www.turunkonekeskus.fi = jälleenmyyjät ja myyntipisteet:
TURUN KONEKESKUS

Koneellinen lannanpoisto teki lopun niskan jumituksesta

Hevosyrittäjä Katri Pakarinen viihtyy tallissa, jossa on ajateltu sekä eläinten että hoitajien hyvinvointia.

MARITA WAENERBERG

Katri Pakarisen takana karsinassa näkyy luukku, johon lanta pudotetaan.

KOKEMÄKI (MT)

”Kun olin tehnyt töitä uudessa tallissa kaksi viikkoa, havahduin äkkiä kummaan ilmiöön: minullahan ei ole niska ollenkaan jumissa!”

Kokemäkeläinen hevosyrittäjä **Katri Pakarinen** on erittäin tyytyväinen uusiin tiloihin, joihin hän hoidokkeineen muutti joulukuussa.

Täällä voivat hyvin niin hevoset kuin ihmisetkin. Hoitajien ei enää tarvitse rahdata lantaa kottikärryillä, ja eläimillä on tilaa, rauhaa ja raikasta ilmaa.

Seitsemän vuotta yrittäjänä

Pakarisen hevosura alkoi aikanaan ”normaalista höyrähdyksestä ponitalutusratsastuksessa”. Ravikoulun, kengitysseppälinjan ja ulkomaan harjoittelun jälkeen hän päätyi hoitamaan **Janne Ranta-Krenkun** hevosia.

Kun työnantaja lähti ulkomaille ja Pakariselta oli menossa työpaikka, hän loi sen itse. Yrittäjäuraa on nyt takana seitsemisen vuotta.

Mukana jo suunnitteluvaiheessa

Uusi sivu käännettiin viime vuonna, kun Pakarinen pääsi muuttamaan PV-Tallien rakennuttamiin tiloihin Kokemäen raviradan kupeeseen. Toisena vuokralaisena on **Teemu Toroska**.

Vuokralaiset saivat jo suunnitteluvaiheessa kertoa toiveitaan ja osallistua projektiin.

Talli rakennettiin puolalaiseen metallihalliin, jonka harjakorkeus on 7,5 metriä.

Tila on jaettu pitkittäin kahteen osastoon – kummallekin vuokralaiselle on omansa. Molemmilla puolilla on 23 tilavaa karsinaa.

Karsinarakenteet ovat kotimaiset, varta vasten tänne tehdyt. Jokaisen karsinan oviaukko on niin laaja, että kuivikkeet voi ajaa sisään pienkuormaimella.

Osa karsinan etuseinästä on ylhäältä alas ulottuvaa metalliputkea. Näin hoitaja näkee yhdellä vilkaisulla ohi kävellessään, miten karsinassa jaksellaan.

Kottikärryt historiaan

Koneellinen lannanpoisto on hoitajalle iso apu.

Joka karsinan lattiassa on pieni avattava luukku, minne lanta talikoidaan. Raapat kuljettavat lannan karsinoiden alla olevassa kourussa tallin poikki kulkevaan isompaan kouruun. Sen päästä kaira kuljettaa lannan lantalaan.

Toroskan puolella kuivikkeena on olkipelletti, Pakarinen käytti talvella turvetta ja nyt purua. Lannanpoisto toimii hyvin kaikilla.

Vain pitkä heinä, jota jotkut lihomiseen taipuvaiset hevoset saavat, aiheutti ongelmia. Sitä opittiin annostelemaan vähän kerrallaan, ja ongelma poistui.

Ykköstavoitteena raikas ilma

Ilmastointiin on tallissa keskitytty erityisesti.

Käytävällä on lattialämmitys, joka kuivattaa kosteuden.

Koko harjan mittaiset kattoikkunat olivat talvellakin aina auki.

Sivuikkunat aukeavat automaattisesti, kun kosteus ja lämpötila sitä vaativat. Tällaista tekniikkaa on aiemmin totuttu näkemään lähinnä kasvihuoneissa.

Tavoitteena on, että tallissa on koko ajan raikasta ja viileää, talvella noin kahdeksan astetta.

Talvella juomakuppien vesi lämmitetään. Urheiluhevosen on tärkeää juoda runsaasti, eikä jääkylmä vesi houkuttele.

Lanta kulkee raappojen kuljettamana lattian kanavissa.

Täällä voivat hyvin niin hevoset kuin ihmisetkin. Hoitajien ei enää tarvitse rahdata lantaa kottikärryillä, ja eläimillä on tilaa, rauhaa ja raikasta ilmaa.

Ihmisillä lämmintä, hevosilla viileää

Hevosilla on oma rauha, sillä valjastus- ja pesutilat ovat erillään ison oven takana.

Myös käsittelytilat ovat avarat ja helpot pitää puhtaina. Ne pidetään talvellakin lämpiminä, jotta ihmisillä on mukava työskennellä.

Kuivikkeet ja rehut pidetään rakennuksen päädyssä, nekin katon alla lämpimissä tiloissa.

”Ei tarvitse talvella lähteä hikisenä pakkaseen repimään jäätynyttä kuiviketta”, Pakarinen kiittelee.

Lämmitys hakkeella

Tilava varusteiden kuivaushuone on yksi Pakarisen ylpeydenaiheista. Huoneessa on lattialämmitys ja huippuimuri, kuten pesutilassakin.

Rakennuksen lämmitys hoidetaan hakkeella.

Tallin vieressä on tilavat, kuivapohjaiset ulkoilutarhat. Niiden aidat on tehty periaatteella ”niin että varmasti kestää”. Tolpat ovat betonia ja poikkipuut metalliputkea. Lisäesteenä on sähkölanka.

Muutenkin paikka on ihanteellinen. Vieressä on hyvä ravirata ja hiittisuora sekä vielä hienot metsälenkkimaastot.

Kaikille tärkeille raviradoille on kohtuumatka.

SATU LEHTONEN

Jaloittelutarhat ovat tilavat. Aidat on rakennettu kestämään.

Uusia tuulia tallirakentamiseen

Katri Pakarisen yritys toimii vuokralla PV-talli-yhtiön tiloissa. Yhtiön omistaja, lavialainen **Juha Rampa** tunnetaan puutarha-alan yrittäjänä. Hän on perustanut moneen kertaan palkitun Satakunnan Taimitukun.

Tallin rakentaminen on kiinteistöbisnestä siinä missä vaikkapa asunto-osakkeiden omistaminen, Rampa toteaa.

”Tässä oli vuokralaiset valmiina, joten vuokratuloa saatiin heti.”

Tallissa on hyödynnetty paljon kasvihuonetekniikkaa, kuten automatiikalla toimivia katto- ja sivutuuletusluukkuja. Myös iso ilmatila ja lattialämmitys ovat tuttuja kasvihuoneista.

”Lannanpoistolaitteiston rakensi sama paja, joka on tehnyt meille turpeensiirtolaitteita.”

Rampan mukaan hevosihmiset ovat usein vanhakantaista ja puritaanista porukkaa, joka tekee asiat niin kuin ne on aina tehty.

”On hyvä tuoda uusia tuulia muualta.”

Hevosalan kokemusta ja tuttavuuksia Rampa on saanut omien hevosten kautta, ensin tyttärelle hankitun ”pullamössöhevosen” ja nyt oman ravurinalun.

Nouseeko vuokratalleja vielä lisää?

”Sen olen oppinut, ettei koskaan pidä sanoa ’ei koskaan’”, Rampa vastaa.

SATU LEHTONEN

Ravurin kroppa tehdään nuorena

Ravivalmentaja **Katri Pakarisen** periaate on, että ravurin kroppa rakennetaan nuorena.

Hevosen geenit määräävät, miten pitkälle eläin voi kehittyä. Valmentaja tekee työnsä perimän määräämissä rajoissa.

Pakarisen tallilla nuoria hevosia treenataan tiiviisti. Kävelylenkkejä ei tehdä, vaan aina vedetään hikeen asti.

Valmennus on monipuolista. Kestävyyttä haetaan radalla, vauhtia hiittisuoralla ja tasapainoa metsässä.

Kun hevonen on starttiiässä, treeniä harvennetaan selvästi.

”Kun hevonen on valmis, se pyritään pitämään hyvällä mielellä. Niin että se jaksaa työssään pitkään. Se työhän on juosta rataa kaksi minuuttia niin kovaa kuin jaksaa.”

Jos treeniä ei tietyssä vaiheessa harvenneta, hevonen vetää itsensä helposti piippuun, Pakarinen sanoo.

Ulkoilua hän pitää urheiluhevoselle elintärkeänä. Tarhassa kroppa vertyy ja mieli virkistyy.

”Ei hevosesta koko historiansa aikana ole kehittynyt sisäeläintä. Jos se seisoo 22 tuntia vuorokaudesta sisällä, tarhailee tunnin ja on valjaissa tunnin, lihakset eivät kehity. Ja mikä vielä tärkeämpää, hevonen ei pysy virkeänä eikä halua palvella ihmistä radalla.”

Pakarinen toteaa nöyrästi, ettei valmentaja ole koskaan valmis. Aina voi oppia uutta.

”Vastaan voi tulla yksilö, jolle sopii juuri sellainen kengitys, jota et ole ikinä halunnut käyttää. Tai jollekin hevoselle sopii varuste, johon et ole ikinä uskonut.”

Pakarinen toteaa, ettei valmentajan pitäisi itse omistaa hevosia. Siihen loukkuun useimmat kuitenkin putoavat. Itsellään hänellä on kolme puolikkaan osuutta hevosista.

Pakarisen valmennettavista ensimmäinen ”otsikkohevonen” oli Explosive Lady. Siitä useimmat hänet edelleen muistavat.

Sitkeimmäksi menijäksi Pakarinen mainitsee Open Wayn. YP Passi on hänen suosikkinsa suomenhevosista, ”luotettava starttiruuna”.

Hevoset vaihtuvat, mutta parhaat asiakkaat pysyvät. ”Pyrin siihen, että asiakkaat ovat niin tyytyväisiä, että asiakassuhde kestää.”

SATU LEHTONEN

Lentorahtina hevonen

Hevosen lennättäminen maasta toiseen ei käy aivan yhtä helposti kuin koiran tai kissan. Puolen tonnin painoinen eläin ei tavalliselle liikennelennolle kelpaa. Kuljettamiseen tarvitaan rahtikone.

Kyseessä ei ole mikä tahansa rahtilento. Henkilökunta lentäjiä myöten on erikoistunut eläinten kuljetukseen. Lentojen suunnittelusta vastaa kuljetusliike, joka kerää lennolle tarvittavan määrän hevosia ja hoitaa paperiasiat kuntoon.

Islannissa toimii useita tällaisia yrityksiä. Suurin on Gunnar Arnarson ehf, joka lennättää vuosittain 600–800 hevosta.

Ensin hevoset kerätään tiloilta yrityksen omaan talliin Reykjavikiin. Siellä eläinlääkäri tekee niille lähtötarkastuksen. Omistaja ei lähde hevosen mukaan – koneeseen pääsevät vain rahti ja siitä vastaava kokenut työntekijä.

Ei rauhoiteta

Hevoset nostetaan koneen sisäänkäyntiaukolle kontissa, josta ne päästetään koneeseen rakennettuun karsinaan. Orit ovat karsinassa yksin, muut neljän viiden hevosen ryhmissä. Ennen lentoa kengät poistetaan.

Koska hevoset lentävät laumassa, ne pysyvät rauhallisina ilman lääkkeitä. Vettä ja heinää tarjotaan ennen ja jälkeen lennon.

Kilpahevosten kuljetukset poikkeavat Islannin käytännöistä. Hevoset lentävät yksittäin rahtilaatikoissa eivätkä mahdu liikkumaan yhtä vapaasti. Hermostuneet yksilöt voidaan rauhoittaa.

Kentällä hevosia on vastassa eläinlääkäri, joka tarkastaa ne kentän omassa tallissa. Jos hevonen on väsynyt tai stressaantunut matkasta, se jää lepäämään. Kuljetusliikkeillä on kenttien lähellä sopimustalleja tähän tarkoitukseen.

Suorat lennot harvinaisia

Lentomatka Islannista Manner-Eurooppaan kestää kolmisen tuntia. Suomea lähin laskeutumispaikka on Ruotsissa, josta hevoset jatkavat matkaansa autolla ja lautalla.

Islanninhevosia 80-luvulta lähtien Suomeen tuonut **Sirpa Brumpton** kertoo lennättäneensä kerran 96 hevosta Suomeen. Suorat lennot ovat kuitenkin harvinaisia. Tällä hetkellä hevosia ei saa tuoda suoralla lennolla maasta, joka ei ole Euroopan unionin jäsen.

Lennot sujuvat useimmiten mallikkaasti. Ongelmia on tullut lähinnä purettaessa koneesta nuoria, kouluttamattomia hevosia.

”Monta vuotta sitten Ruotsissa hevonen pääsi karkaamaan kiitoradalle. Sitä ei saatu kiinni, joten kentältä soitettiin minulle. Keksin, että sitä voisi ampua rauhoitusnuolella kuten elokuvissa. Onneksi lähellä oli eläintarha”, kertoo **Kristbjörg Eyvindsdóttir** Gunnar Arnarson ehf:stä.

Sitä ennen kaikki lentoliikenne jouduttiin tietenkin pysäyttämään.

KATJA SAHLSTEDT

Näyttely presidenttien hevosista Ypäjällä

Hevosurheilumuseossa on tänä vuonna esillä näyttely, joka kertoo presidenttien hevosista ja Ypäjän Siittolanmäen 75-vuotisesta historiasta.

Ratsuväkiprikaatin Remonttikoulu muutti Ypäjälle vuonna 1933, mutta nimi Siittolanmäki vakiintui puhekieleen vasta neljä vuotta myöhemmin, kun Valtion hevossiittola perustettiin. Näyttely valottaa alueen elämää ja eri organisaatioita.

Siittolanmäellä ovat asuneet niin marsalkka **Mannerheimin** kuuluisa Käthy kuin **Urho Kekkosen** orlovravurit. Esillä ovat myös **Mauno Koiviston** lahjahevonen Zaslon sekä **Tarja Halosen** suomenhevonen Ypäjä Tarja.

Juhlanäyttelyn perusteella ilmestyy syksyllä kirja.

Näyttely on avoinna 8.9. asti perjantaisin ja lauantaisin kello 10–16. Ryhmille museo on avoinna tilauksesta. Museon osoite on Kerhotie 11 (entinen Varsanojantie 63), Ypäjä.

MT